ЖЕЖЕЛЬ О.
(*Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка)*

АНГЛІЙСЬКІ НОМІНАЦІЇ ДЛЯ СТИЛЮ МОДЕРН В ХХІ СТОЛІТТІ

Протягом суспільно-історичного осягнення предметного світу людина пізнає речі та явища, дає їм імена, формулює нові поняття, встановлює між ними певні зв'язки та взаємозалежності. Іншими словами, людина, даючи речам певні назви, пов'язує два світи: матеріальний та мовний, знімаючи предметні характеристики речей та замінюючи їх лексичними одиницями. Такою лексичною одиницею є слово, яке є фундаментальним поняттям для декількох галузей лінгвістики. По-перше, для семантики, яка ставить собі за мету дослідити значення слова, утворення значень, розглянути однозначні та багатозначні слова, різні варіанти значень слова, такі як пряме та переносне, механізми переносу значень одного слова чи поняття на інше. По-друге, це словотвір, предметом якого є дослідження принципів та моделей утворення слів. Науковою дисципліною, метою якої є дослідження слова з позиції його номінативної функції є ономасіологія.

Отже, предметом ономасіології виступають слова як номінативні знаки. Як вказує Г. В. Колшанський, «сутність номінації полягає не в тому, що мовний знак позначає річ або якимось чином співвідноситься з річчю, а в тому, що він репрезентує певну абстракцію як результат діалектичного протиріччя одиничного та загального реальних предметів та явищ» [Колшанський 1976, с. 12]. Він також вважає, що «номінація є мовним закріпленням понятійних ознак, які відображають властивості предметів» [Колшанський 1976, с. 19].

Специфіка та перевага мовної номінації полягає в тому, що форма, колір, соціальне призначення, функція предмета стає центром номінативного наміру. Під час осягнення певного предмета об'єктивної реальності, людина помічає в ньому такі характеристики, які властиві або цілому класу подібних предметів, або є індивідуальними для цього предмета. Опис характеристик та функцій предмета і складає основу для номінативного процесу.

На початку ХХ століття стало помітним нове світовідчуття, в якому сплелися світ розвиненої техніки та зникаючий романтизм. Одночасно в багатьох країнах розвивалися художні стилі однакові за своєю спрямованістю, але в кожній країні вони мали свої особливості та назви. В Німеччині – це Югендстиль, в Австрії та Чехії – сецесія, в деяких інших країнах Західної Європи – Арт Ново. В Україні, Росії та інших країнах пострадянського простору всі ці напрями об'єднані під однією загальною назвою – модерн. Основною рисою всіх цих напрямів є гармонійність та рівновага між естетикою та доцільністю [Витохова 1998].

Модерн як стиль викликав появу нових предметів і, відповідно, нових номінацій. Відомий теоретик дизайну Томас Мальдонадо проголосив принцип, який є особливо актуальним у наш час: «Наше суспільство не задовольняється тим, що робить з кожного витвору мистецтва товар, воно бажає більшого. Воно бажає того, щоб кожен товар ставав витвором мистецтва» [Глазычев 1970, с. 12] . Це прагнення зумовлено відмовою від шаблонних, одноманітних продуктів, які були характерними у 20 столітті через відсутність технологій та матеріалів для виготовлення та оздоблення предметів більш вишукано та красиво. Сьогодні серед споживачів діє принцип «не як у всіх» [2, с. 142], який і викликав появу так званого «елітарного дизайну» [Глазычев 1970, с. 144].

Елітарний дизайн підпорядковується ідеї новизни, оригінальності, багатофункціональності та, звичайно, комфорту. Виробники оригінальних речей, називаючи продукти в каталогах, рекламних плакатах та на етикетках в магазинах,

намагаються зробити акцент саме на тих ознаках, які були нехарактерними для раніше створюваних продуктів. Ці характеристики, які надаються через певні акти номінації, привертають увагу потенційних покупців, швидко та чітко надаючи їм інформацію про предмет.

Номінація може бути представлена одним словом або словосполученням, яке складається мінімум з двох слів, одне з яких є головним, так званим ономасіологічним базисом, який несе основну інформацію про відношення предмета до певного класу, а друге слово (чи декілька слів) є ономасіологічною ознакою, яка вирізняє даний предмет з-поміж інших певного класу. Якщо до слова додається модифікатор, в одних випадках в препозиції (перед головним словом), в інших – в постпозиції (після головного слова), це є ознакою того, що це слово є номінативною одиницею. Прикладами номінативних одиниць з використанням модифікаторів в препозиції можуть стати наступні номінації зі сфери дизайну: *tripod lamp, UFO-shaped vase, trundle bed, chaise longue bath tub* (в основі семантики модифікатора лежить форма, а точніше зовнішній вигляд предмета), *birch rug, butterfly rug, ocean rug, roses rug, stone rug, little field of flowers rug* (за допомогою модифікатора надається інформація про орнамент паласів), використання модифікаторів таких типів є незамінним при занесенні товарів до каталогів, в яких відсутні зображення цих предметів. Такі модифікатори допомагають покупцям краще орієнтуватися у товарі та вирішувати, що саме гармонійно доповнить інтер'єр помешкання. Номінації *studio vase, architectural floor lamp, a pair of elegant classic regency brass table lamps* мають у структурі модифікатори, які спрямовані на позначення вишуканості речей, їх декоративного призначення та витонченого дизайну. Іншими прикладами використання модифікаторів перед основним словом можуть стати наступні номінації: *plugless sink* (акцент на нових функціональних можливостях предмета), *wired tree table, natural stone bathtub*, *glass furniture* (позначення матеріалу, з якого виготовлено предмет).

Модифікатори, які використовуються в постпозиції по відношенню до головного слова можуть буди представлені за допомогою наступних номінацій: *table light with rotating mechanism* (метою модифікатора є надати інформацію про додаткові функції предмету інтер'єру, що вказує на його сучасність та оригінальність), *lamp Nordisk Solar* (ознакою, що стала основною для використання саме цього модифікатора є подібність даного предмета до іншого), *bathtubs with a beautiful wooden finish, chair made from sponges* (в основі модифікаторів лежить матеріал, який був використаний під час створення предмета), *the sink with no drainpipe, bathroom sink that glows in dark, sink that feeds the plants* (за допомогою модифікаторів описуються нові функції предметів, що підкреслюють їх новизну), *bathtub with a book-case, coffee table with trays swivel* (робиться акцент на ще одному, додатковому використанні предмета), *coffee table that can turn into a love seat, the chair that can be transformed in a chaise lounge, dining table that pops out of the closet, a table that pops out of a cabinet* (описові модифікатори позначають можливість одного предмета перетворюватися на інший), *sofa wall climber* (в основу модифікатора закладено незвичайну форму предмета).

Різниця між словом як одиницею мови та номінативною одиницею полягає не стільки в тому, що слово елементарно оформлене, а номінативна одиниця оформлена окремо та складається з декількох слів, скільки в тому, що номінативні одиниці детерміновані в своєму складі виключно екстралінгвістичними зовнішніми факторами – зв'язками предметів та їх властивостей в об'єктивній дійсності.

При наданні назви новому предмету використовуються значення, які можуть містити в собі або певну ознаку предмета, що позначається, або певне судження, оцінку цього предмета. Поряд з прямою номінацією одного слова іншим, широко використовуються різні види асоціативних зв'язків, які й складають ознаку предмета.

Ці ознаки поділяються на такі, в яких фіксується форма, колір, матеріал та оздоблення предмета.

Форма предмета – це одна з найбільш популярних характеристик, яка додається до назви. Причиною цього є в першу чергу зміна стилів, які передбачають популярність тієї чи іншої форми предметів. Щодо форми ванн та ванних дзеркал, які були популярні ще 20-30 років тому, то такою формою була лише овальна для ванн, та овальна, прямокутна та квадратна для ванних дзеркал. Ці форми залишаються популярними і сьогодні, що відображається в таких номінаціях, як *oval marble bath-tub, oval stainless steel framed bathroom vanity mirror, oval beveled glass bathroom vanity mirror, small rectangle stainless steel framed bathroom vanity mirror, square stainless steel framed bathroom vanity mirror*. Ця шаблонність визначається типовими ванними кімнатами в невеликих квартирах, які в більшості випадків не змінили свого розміру. Архітектори нових будинків намагаються проектувати ванні кімнати такого розміру, який буде оптимальний для розміщення більш вишуканих ванн, таких як *round bath-tub, two-person bath-tub*, ванних дзеркал та умивальників, форма яких буде гармонійно виглядати лише у просторих ванних кімнатах, наприклад *round black and white marble modern glass bathroom vanity sink, trapezoid beveled glass bathroom vanity mirror, corner washbasin cabinet*.

Дизайнери XXI століття намагаються створювати предмети інтер'єру таких форм, які будуть відображати прагнення людини до оригінальності. Сучасні інтер'єри створюються саме за допомогою поєднання непоєднуваного. Сміливі, нестандартні рішення та форми – сама це і складає основу оздоблення сучасного помешкання. Все це викликає появу ламп у формі м'яча або стола (*pendant ball lamp sprayed fiberglass, lamp table*), меблів, які нагадують за форму літеру (*'I' table*, *L-shaped workstation, L-shaped glass desk, dark maple L-shape bookshelves*, *maple U-shape desk, U-shaped chaise*, *S-chair*) або мають кубічну форму (*light cube floor lamp*), каскадних столів та стільців, які крім естетичної привабливості є ще й надзвичайно функціональними, адже вони займають небагато місця та можуть розкладатися в разі потреби (*cascade table*, *stylish stackable stools*).

Наступною важливою характеристикою предмета є колір, адже саме він має істотне значення для оформлення інтер'єру, поєднання речей між собою. Сучасні технології та відхід від традиційних, постулатів «правильності» надають дизайнерам можливість використовувати різноманітні кольори для виготовлення будь-яких предметів інтер'єру. Якщо раніше, можна було побачити в ванних кімнатах лише білі умивальники (*white vanity sink*), то зараз дизайнери пропонують створення інтер'єрів з використанням умивальників таких кольорів як наприклад вишневий (*cherry vanity top*), блакитний (*clear blue glass bathroom vanity top*), чорний (*black granite bathroom vanity sink*) та ін.

Існує велике різноманіття столів, крісел та стільців, які вироблені з різних порід дерев з використанням фарбників для надання їм, а отже й усьому інтер'єру, вишуканості та привабливості. Останнім часом особливого поширення набуває принцип створення різних житлових помешкань в різних кольорових рішеннях (наприклад, одне помешкання створюється з використанням одного провідного кольору), розділяючи тим самим зони відпочинку та праці. Предмети інтер'єру, виготовлені в одному кольорі, навіть отримали назву «група товарів з певним домінуючим кольором» (наприклад: *Platinum furniture pack* – група меблів з провідним кольором –платиновим, *Gold furniture pack* – група меблів з провідним кольором –золотим). Якщо провідним кольором буде червоний, то всі предмети цієї кімнати будуть також червоними: *red tufted-leather sofa, red velvet Greek key cube, red jewelry chest, red plasma TV entertainment cabinet*, якщо основним кольором буде блакитний, тоді кольорова гамма буде підкреслюватися такими речами як *blue*

provencial dining furniture, "Ocean Medallion" rug (орнамент блакитного океану), *blue monogrammed toile chair, crewel blue chair, blue wingback chair*. Іншими прикладами підпорядкування речей основному кольору можуть стати наступні номінації: золотий колір (*golden circles hall chest, gold mirrored chest, gold twisted table lamp, gold mirrored wall décor, gold monogrammed vanity chair, "Leopard Shadow" rug* (номінація позначає імпліцитне значення кольору, адже шкіра леопарда має золотий відтінок)*, gilded knot mirror, gold kidney-shaped vanity stool, gold tassel table, gold scalloped chest*), бірюзовий колір (*turquoise leather chair, turquoise console*).

Використання різних матеріалів залежить в першу чергу від технологій, які дозволяють обробляти ці матеріали, надавати їм потрібної форми, фарбувати в необхідний колір, та від стилю, який є провідним у певну епоху. На сьогоднішній день інтер'єри ванної кімнати створюються таким чином, що в деяких з них можна побачити прагнення до сучасності та використання новинок, в інших же спостерігається той факт, що перевага надається тим матеріалам, які були популярними п'ятдесят та навіть більше років тому. Цей стиль має назву ретро стиль або вінтаж, який створює в помешканні атмосферу затишку та спокою. Наприклад, раніше вважалося, що найкращим матеріалом для виготовлення умивальників є кераміка (*luxury white ceramic sink*). Сьогодні люди нерідко повертаються до тих матеріалів, які були популярними декілька століть тому, та знову використовують їх як ознаку вишуканості, наприклад камінь, мармур або граніт: *stone vanity top, natural stone counter top washbasin, marbled vessel modern glass bathroom vanity sink, beige granite bathroom vanity sink*.

Застосування дерева для виготовлення предметів для ванної кімнати також є ознакою прагнення до затишку та тепла, адже саме з ними у нас зазвичай асоціюється цей матеріал, особливо зараз, у період постійного використання штучних матеріалів. Вибір тієї чи іншої породи дерева спричинений багатьма факторами, такими як колір, фактура, спосіб обробки, а також цінність дерева, з якого будуть виготовляти предмет інтер'єру. Саме тому іноді використовується просто зазначення того, що ця річ зроблена з дерева, на противагу іншим матеріалам (*wooden vanity top*), а іноді робиться уточнення на породу дерева (*mahogany corner vanity top, oak vanity top, teak vanity top, walnut vanity top*).

На сьогоднішній день існує багато технологій по виготовленню надміцного скла, яке застосовується для виготовлення туалетних столиків та умивальників, що робить інтер'єр елегантним та просторим, візуально збільшуючи розміри ванної кімнати, наприклад: *glass vanity top, clear glass bathroom vanity top, rippled and silver foil finished modern glass bathroom vanity sink*.

Сучасні предмети інтер'єру відрізняються від своїх попередників не тільки кольорами, матеріалами та формами. Різниця також полягає в тому, що ці речі краще та оригінальніше оздоблені; виробники намагаються надати їм таких індивідуальних характеристик, які б дозволяли дизайнерам використовувати ці речі для створення різноманітних інтер'єрів. Наприклад, дизайнери, які займаються створенням вишуканих предметів ванної кімнати додають до них мозаїку (*mosaic vanity top, mosaic vanity top for double washbasin*), оригінально оформлюють краї умивальників (*modern glass bathroom vanity sink with ruffled edges, modern glass bathroom vanity sink with scalloped edges, wall-hung washbasin with counter*). Проектуючи сучасні ванни, дизайнери намагаються відійти від шаблонних, спрощених форм та створити розкішні зразки, які б підкреслювали високий статус господарів, наприклад, *roll top bathtub with nickel clawfeet, aquarium sink*. Предмети можуть бути також оригінально оздоблені за рахунок нанесеного на них малюнку. Можна створити безліч варіантів орнаментів, серед яких необхідно вибрати саме той, який буде відповідати настрою та внутрішньому оздобленню помешкання. Орнамент може бути як зовсім простим, що

поставить лише потрібний акцент, щоб доповнити певне стилістичне оформлення помешкання, наприклад, *modern black glass bathroom vanity sink with dots*, або складним, що зробить даний предмет інтер'єру яскравим та помітним серед інших речей, наприклад *African cocktail bar Belgium Congo*. Такий орнамент вміщує в собі велику кількість деталей (характерних для Африки тварин, рослин та символічних зображень), а отже предмет (бар) стане центральним об'єктом та головною прикрасою помешкання.

Вивчаючи предмети, які нас оточують, ми підмічаємо їх характеристики та властивості, функції та маркери приналежності до певного стилю. Як наслідок, ми оцінюємо ці предмети з позиції привабливості, оригінальності, сучасності. Ця оцінка є дуже важливою, адже вона визначає наше прагнення до придбання того чи іншого товару. Саме тому виробники намагаються закріпити за назвами створюваних предметів не тільки їх ознаки, а й певне оціночне судження, яке зазвичай позначає комфортність, практичність та елегантність, надаючи нам підстави відповідно сприймати ці речі, наприклад: *unique vase, very rare standing lamp, rare dining table, rare sideboard, decorative white plywood coffee table, elegant classic brass side table, modernist armchair, modern Danish set of 3 nesting tables, modernist Art Deco bureau, large French exclusive conference table, design-oriented, modern and extremely comfortable armchair, contemporary vanity with sink, an elegant chaises longues with highest comfort, sleek and elegant Kaja sofa, real good chair*.

Називаючи новий предмет, роблять акцент передусім на тих суттєвих ознаках, які дозволяють виокремити конкретний об'єкт з цілого класу подібних предметів, підкреслюючи саме цим його новизну та оригінальність. При відображені однієї ситуації різними одиницями номінації відбувається її опис з різним ступенем чіткості, беруться до уваги одні деталі та не беруться інші. Ідеться про засоби передачі необхідного значення і про можливості фіксувати цю інформацію різними структурами. Виникає проблема, пов'язана з тим, що слід розуміти під суттєвою ознакою, адже обрання ознаки – це техніка номінації, технічний прийом. Кожен предмет, який володіє певним набором конкретних ознак, може бути поіменований через їх перерахування.

Розгорнуте декількаслівне найменування дає повне уявлення про деталі та характеристики предмета, що зображується, наприклад: *chromed plastic table lamp* (в номінації називається матеріал, з якого виготовлена лампа та її приналежність до класу саме настільних ламп), *a gilt-metal striking square astronomical table clock, glass and wood occasional table with zodiac signs* (в основі номінації лежить назва через позначення матеріалу, форми та оздоблення годинника та стола), *circular revolving coffee table* (перелік нових функціональних можливостей та призначення стола), *French brushed steel ceiling lamp* (надання інформації про стиль, матеріал, техніку виготовлення та призначення лампи), *stainless steel coffee table with fridge* (перелік матеріалу, призначення та додаткових функцій стола), *the strip bathtub with the built-in TV* (позначення форми та додаткової функції предмета), *wall-mounted glass waterfall sink* (акцент на формі предмета та матеріалі, з якого він виготовлений), *industrial plywood school chairs* (інформація про матеріал та призначення стільців), *Italian enamel decorated floor lamp* (назва через позначення стилю, матеріалу та приналежність до класу ламп-торшерів).

Під час позначення нового об'єкту дійсності, як було зазначено вище, використовуються різні принципи, серед яких виділяють також позначення предмета на основі його подібності до іншого предмета. Цю подібність нерідко включають і в саму номінацію, наприклад: *tulip armless chair, tulip armchair, egg chair, butterfly stool, drop pendant, eclipse lamp, leaf light, orbit sconce, orange slice chair, UFO-shaped vase, apple mirror, plate lamp, 'moon' mirror, leather patched bean bag, Kalmar crystal glass*

chandelier light sculpture, flower table lamp, space age light bulb, drop leaf table, sun mirror, melting leg hall table, walking bug table, octopus kid's art table, pet lamp dachshund, pet lamp Siamese, pet lamp Terribear, Oscar table lamps, umbrella lamp, pigeon light, snowflake shade, drop coffee table, elephant stools, barrel sink, basket bathtub, gas mask shower, whale bath, fish table, the fish tail chair, iceberg chair, croissant sofa.

Наступним поширеним типом позначення предмета є функціональний тип. Під функціональним принципом номінації мається на увазі позначення предмета на основі тієї цілеспрямованої дії, яку він виконує або заради якої він був створений, наприклад: *salad plate, salad serving bowl* (для сервіровки та подання салатів), *poker table* (для гри в покер), *coffee table with magazine insert* (зі спеціальним відсіком для зберігання журналів), *magazine racks, wine racks* (для журналів та вина), *the Chicago TV bed, the Versailles TV bed* (номінація на позначення такого виду ліжок, які виконують також функцію підставки під телевізор, що створює оригінальний, сучасний інтер'єр та економить місце в кімнаті).

XX та XXI століття запропонували нові підходи до оформлення інтер'єрів, нові технології для виготовлення речей, нові погляди та відхід від шаблонних, одноманітних предметів. Наслідком цього є бажання людини і можливості облаштовувати своє помешкання комфортними, функціональними та красивими речами. Створення нових предметів, виникнення нових понять та реалій вимагає того, щоб цим предметам, поняттям та явищам надавалися відповідні назви. Існує декілька можливих принципів утворення нових номінацій, серед яких можна назвати: принцип утворення назви за рахунок додання дескрипції з опорою на різноманітні індивідуальні ознаки, такі як форма предмета, його колір, матеріал, оздоблення, функціональне призначення; принцип утворення номінації з наданням оціночного судження про предмет та інформації про подібність до іншого предмета. Всі ці принципи розраховані на надання назви через перелік чи опис певних ознак, що дає більш чітку та вичерпну характеристику предмета, що підлягає найменуванню.

Література

Арутюнова Н. Д. Аспекты семантических исследований / Н. Д. Арутюнова, А. А. Уфимцева. – М.: Наука, 1980, – 400 с. *Витохова* М., *Кейрж* Й., *Вшетечка* И.. Прага и сецессия / Марие Витохова, Йиндржих, Иржи Вшетечка: пер. с чеш. Надыкто Виктория. – Прага: «В Рае», 1998. – 185 с. *Глазычев* В. Л. О дизайне / Вячеслав Леонидович Глазычев. – М.: Искусство, 1970. – 192 с. *Ивановская* В. И. Орнамент стиля модерн / В. И. Ивановская. – М.: В. Шевчук, 2007. – 191 с.: ил. *Колшанский* Г. В. Некоторые вопросы семантики языка в гносеологическом аспекте / Г. В. Колшанский // Принципы и методы семантических исследований. – М.: Наука, 1976. – С. 5-81. *Кубрякова* Е. С. Номинативный аспект речевой деятельности / Елена Самойловна Кубрякова. – М.: Наука, 1986. – 160 с. *Кубрякова* Е. С. Типы языковых значений. Семантика производного слова / Елена Самойловна Кубрякова. – М.: Наука, 1981. – 200 с. *Ташен* А. Стиль минимализм. Современный интерьер / А. Ташен: пер. с англ. Т. Агєєва. – М.: АСТ: Астрель, 2007. – 191 с.: ил. *Уфимцева* А. А.. Слово в лексико-семантической системе языка / Анна Анфилофьевна Уфимцева. – М.: Наука, 1968. – 272 с. *Фиелл* Ш. Энциклопедия дизайна. Концепции. Материалы. Стили / Шарлотта Фиелл, Питер Фиелл.: пер. с англ. А. В. Шилова. – М.: АСТ:Астрель, 2008. – 192 с.: ил. *Харпер* К. Ваш дом. Стиль интерьера / Керрин Харпер.: пер. с англ. О. В. Козлова. – М.: Кладезь-Букс, 2007. – 224 с.: ил. *Числетт* Х. Золотые правила дизайна. Стиль Келли Хоппен / Хеллен Числетт.: пер. с англ. Н. А. Позднякова. – М.: Арт-Родник, 2008. – 176 с.: ил. *Шкатова* Л. А. Развитие ономасиологических структур (на примере наименования лиц по профессии в русском языке) / Людмила Александрова Шкатова. – Иркутск: Изд-во Иркутск. ун-та, 1984. – 152 с. *Языковая* номинация: Виды наименований. / Серебренников Б.А. – М, 1977. – 359 с. *Языковая* номинация: Общие вопросы/ Серебренников Б.А. – М, 1977. – 357 с. *Louis* C. Tiffany. Meisterwerke des amerikanischen Jugendstils Katalogbuch zur Ausstellung Louis C. Tiffany – Meisterwerke des amerikanischen Jugendstils. – Köln DuMont, 1999. – 271 s.

Список джерел ілюстративного матеріалу

http://www.dwr.com/category/furniture.do, http://www.designaddict.com/, http://www.furniture-love.com/browse.php, http://www.furnituredesigns.com/, http://furnituredesign2000.com/, http://furniturexdesign.com/index.html, http://huhdesigns.com/furniture.html, http://jkfurnituredesigns.com/, http://www.mayflowerdesigns.com/index.htm, http://www.designpublic.com/, http://www.smartfurniture.com/, http://www.purebauhaus.com/, http://www.lineaaqua.net/shop/, http://www.prodigg.com/prodigg/bathroom/, http://www.archiexpo.com/cat/bathrooms-furniture-washbasins-baths/, http://www.finkeldei-furniture.com/measure-made.htm, http://www.neodesignfurniture.com/, http://www.shopping.com/xGS-Shaped_Furniture~NS-1~linkin_id-8001688, http://www.target.com/, http://www.horchow.com/products/by-color-design-news-desk-Ccat3380732.jsp, http://freshome.com/tag/colourful-bench/

ЗАЙМАК Т.С.
(*Полтавський держ. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка*)

ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ПРАГМАТИЧЕСКОЙ ПРЕСУППОЗИЦИИ В АНГЛОЯЗЫЧНОМ ДИАЛОГИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ

Со становлением в лингвистике когнитивно-коммуникативной парадигмы особую значимость приобретают исследования с лингвистической точки зрения категорий логики. Это обусловлено непосредственной связью этих категорий с мыслительной деятельностью коммуникантов, которая занимает центральное место в новой парадигме.

Среди таких логических категорий выделяется категория пресуппозиции. В лингвистике она имеет богатую традицию исследования в рамках прагматики языка. С момента своего возникновения лингвистическая прагматика уделяла особое внимание изучению пресуппозиции, связав ее с условиями успешности реализации речевых актов [Арутюнова 1973, с. 88; Fillmore 1969, с. 120; Keenan 1971, с. 49]. Однако, дискурсивный подход, принятый в когнитивно-коммуникативной парадигме, ставит проблему особенностей функционирования пресуппозиций в дискурсах разных типов, установления ее вербальных характеристик и классификационных аспектов.

Объектом исследования в данной статье являются высказывания, содержащие в своей основе прагматические пресуппозиции. Предмет исследования – прагматические пресуппозиции как условия, согласно которым высказывание признается уместным, правильным, а также как условия успешности коммуникации. Целью статьи является выявление характерных особенностей функционирования прагматических пресуппозиций в англоязычном диалогическом дискурсе. Данная цель предполагает решение следующих заданий: проанализировать функционирование прагматических пресуппозиций в качестве индикаторов имплицитных смыслов, рассмотреть типы речевых актов, основанных на прагматической пресуппозиции, а также разновидности реакции адресата как выражения результата интерпретации пресуппозиции.

Мы рассматриваем пресуппозицию вслед за В.А. Звегинцевым [Звегинцев 2001, с. 261] как скрытую понятийную категорию. Скрытые категории понимаем как «подразумеваемые категориальные признаки, не имеющие самостоятельного выражения в языке» [Кацнельсон 2004, с. 83], «грамматические сигналы, имплицитно содержащиеся в синтаксических сочетаниях и семантике слов» [Кацнельсон 2004, с. 78].

На функционирование пресуппозиции в роли индикатора имплицитного смысла указывает Л.Р. Безуглая [Безугла 2007, с. 256]. В этой связи становится очевидным,